

Štěpán Cháb: Stovky milionů proletělo komínem. Nemuselo, ale to by nesměla chybět vůle

- CZ24 News | 4. listopadu 2022

ČESKO: Michaela Marksová před osmi lety rozjela digitalizaci sociální správy. Ta, jak je u nás nemilým zvykem, naprosto selhala. Systém se nerozjel, utopily se v něm částky přesahující miliardu, užitek nulový. Ministr pracáků Jurečka nyní celý vývoj stopnul s tím, že je to k ničemu. Ve výčtu katastrofického nezvládnutí vytyčeného cíle mě zaujala jedna věta: „...za stovky milionů úřad nakoupil licence od společnosti Microsoft.“

Volat po tom, aby někdo konkrétní nesl odpovědnost za šlendrián, kterým se celá digitalizace sociálního systému stala, je v této zemi asi k ničemu. Dali jsme každý z kapsy stovku, aby se kamarádi těch správných kamarádů měli dobře. Rozvojová země hadr, dá se popsat stav našeho veřejného prostoru, který slouží ke krmení neschopných schopnými. Ano, Michaela Marksová by už teď měla stát před přepážkou nějakého štoury s pravomocemi, který by se ptal a ptal a následně Marksovou, nebo její podřízené, kteří se na věci podíleli a přižívovali, poslat do uranových dolů. Šlendrián za miliardu prostě nejde přejít mlčením. Ale tady se to prostě stopne a jde se dál. Jak říkám, rozvojová země hadr.

Ale vraťme se k oné větě „...za stovky milionů úřad nakoupil licence od společnosti Microsoft.“ S ohledem na pravidlo „s péčí řádného hospodáře“, které musí stát naplňovat, se ptám, jestli nákup licencí nadnárodního molocha jako je Microsoft je ona péče řádného hospodáře. A to s ohledem na fakt, že vedle operačního systému Windows je k dispozici open source operační systém Linux, který je pro státní správu jako stvořený.

Linux zvládne stejnou práci jako Windows, je stabilní a spolehlivý, navíc je velmi ohebný, státní složky si jej mohou přizpůsobovat podle vlastního uvážení, což s Windows nejde, protože nelze zasahovat do jeho zdrojového kódu. Linux je postavený právě na tom, že lze pracovat s jeho zdrojovým kódem a přetvářet ho podle vlastních potřeb. Pro vytvoření digitalizace sociálního systému (i mnoha dalších) by Linux byl nesmírně výhodný. Ne pouze pro to, že by za jeho licenci stát nemusel dát ani korunu.

Je to blbost? Ale tak se rozhlédněme po světě. Americký Národní úřad pro jadernou bezpečnost provozuje desátý nejrychlejší superpočítač světa IBM Roadrunner, který jako operační systémy používá Red Hat Enterprise Linux spolu s linuxovou Fedorou. Takže desátý nejvýkonnější počítač světa, který hlídá jadernou bezpečnost USA, jede na Linuxech. Je možné, že sociální systém České republiky je mnohem komplikovanější než jaderná bezpečnost USA?

Ale jdeme dál. Flotila jaderných ponorek amerického námořnictva běží na Linuxu. Americká armáda jede na Red Hat Linux. V dubnu 2006 americký Federální úřad pro letectví oznámil, že dokončil migraci na Red Hat Enterprise Linux. Přejít ušetřil v tu dobu 15 milionů dolarů na provozních nákladech datového centra. Kolik ušetřil na licencích pro Microsoft? Pánbu ví.

Vedení města Largo na Floridě v USA používá Linux a získalo si i mezinárodní uznání za jeho začlenění do správy města. Jedeme dál. Francouzská národní policie přešla na Linux. Jen na licenčních poplatcích pro Microsoft ušetřila 50 milionů euro. Francouzské ministerstvo zemědělství jede přes Linux. Na Linuxech jedou i rozvojové země, které si licence Microsoftu nemohou dovolit.

Podobných přechodů na Linux v rámci státních struktur je po světě velké množství. Včetně třeba Severní Koreji, která vyvinula svůj vlastní systém postavený na linuxové distribuci. A třešnička na závěr. V rámci odporu proti sankcím za ušetrání Krym začalo přecházet na Linux i Rusko. V roce 2014 Rusko oznámilo plány přesunout své ministerstvo zdravotnictví na Linux jako protiváhu vůči sankcím za anexi Krymu Ruskou federací a jako prostředek k poškození zájmů amerických společností jako je Microsoft. Což je ve výsledku humorné. Nákup licencí od Microsoftu jako vyjádření loajality či neloajality vůči USA korporaci. Politika i v obyčejném operačním systému počítače. Takže hodnotu Microsoftu na burze můžeme sledovat jako mezinárodní výkaz dominance USA nad světem? No, dá se to tak brát.

Ale primárním důvodem jsou, měly by být, peníze. Proto se vrátím k větě, kterou jsem zmínil v úvodu: „...za stovky milionů úřad nakoupil licence od společnosti Microsoft.“ Nemusel to dělat. Povinností řádného hospodáře je šetřit a využívat s co největší efektivitou veřejné statky. Jenže ve státní sféře České republiky převládá mylný dojem, že z cizího krev neteče. Teče, jen tu není doktor, který by ten proud zastavil. Spíš si tam po každých volbách posedají exempláře těch, kteří se snaží krvácení urychlit (a přesměrovat ke svým spřáteleným kruhům).

Bylo by mnohem levnější královsky platit IT linuxový tým, který by pracoval na přechodu klíčových systémů státní správy na Linux, než vyhazovat z okna peníze za licence a systémy, které jsou k ničemu, protože je český šlendrián zase jen roznesl na kopytech... a nikdo za to, už zase, nebude potrestaný, aby tak vznikl precedent pro budoucí tvůrce šlendriánu, že tudy vede cesta jen do uranového dolu.

Musím dodat, že jsem u tohoto tématu silně předpojatý, protože přes Linuxy jedu už téměř 10 let a vidím, že je to plnohodnotný, solidní a spolehlivý operační systém, proto nechápu, proč stát vyplácí Microsoftu stovky milionů za to, co může mít zadarmo a ve stejné kvalitě.

AUTOR: Štěpán Cháb

ZDROJ: krajskelisty.cz